

UNIVERSITY OF CAMBRIDGE INTERNATIONAL EXAMINATIONS
International General Certificate of Secondary Education

FIRST LANGUAGE CZECH

0514/02

Paper 2 Reading and Directed Writing

May/June 2006

Additional Materials: Answer Booklet/Paper

2 hours 15 minutes

READ THESE INSTRUCTIONS FIRST

If you have been given an Answer Booklet, follow the instructions on the front cover of the Booklet.
Write your Centre number, candidate number and name on all the work you hand in.
Write in dark blue or black pen.
Do not use staples, paper clips, highlighters, glue or correction fluid.

Answer **all** questions.

At the end of the examination, fasten all your work securely together.
The number of marks is given in brackets [] at the end of each question or part question.

1. část

Přečtěte si pozorně úryvek z románu Eduarda Basse **Klabzubova jedenáctka** a úryvek z noviny a článku Jana Hnízдила a Jiřího Šavlíka **O fotbalové kráse a byznysu**. Zodpovězte poté následující otázku.

TEXT 1

Eduard Bass – Klabzubova jedenáctka

Jednou se taky tak pustili do lesa a šli několik hodin zpívající a hvízdající. Krajíc chleba s máslem měl každý u sebe z nich v kapse, pitné vody bublalo v lesním potůčku dost, tož jim nic nescházelo a byli spokojeni a veselí. A když tak šli několik hodin, zeleň lesa začala prosvítávat a mezi hnědými kmeny stromů bylo vidět pruh žita a svítivou plochu nějakého paloučku. Odtamtud zazníval mnohonásobný chlapecký pokřik a halasení a mezi ním co chvíli zvonivé zadunění, o jehož původu nemohli být Klabzubové na pochybách. Nějací hoši tam hrají kopanou!

Klabzubové se podívali na sebe a div se jim sliny nesbíhaly. To by bylo něco, po takové procházce si teď půl hodinky zahrát!

Všechno se v nich rozechvělo touhou po míči. Vyrázili z lesa ven. Vskutku tam hrálo několik vesnických hochů, jak tak kluci hrají: branky udělané ze svlečených kabátů, jedna nohavice u kalhot vyhrnutá, rukávy vysoukány. Pomezí čáry byly přimyšleny a zavdávaly nejvíce podnětu ke křiku, stejně jako hádky, šel-li míč „vysoko“ nebo byla-li to vskutku branka. Hráli se vši klukovskou vášnivostí, co však hlavní, měli bezvadný kožený míč, čtverku, s duší dobře naplněnou. Na něj se upřely žádostivé zraky všech jedenácti Klabzubů, jak vystoupili z lesa. Ale vzápětí nato i hrající hoši zpozorovali příchozí. Jeden z nich zrovna chtěl vhadzovat aut, ale jak se otočil, spatřil mladé muže na pokraji lesa. Ruce s míčem mu poklesly, oči se zavěsily k lesu a z úst mu vyjeklo jediné slovo, plné zbožné úcty a obdivu: „Klabzubáci!“

„Půjčte nám na chvíli míč, hoši,“ zvolal na ně Honza Klabzuba, „a zahrejte si s námi!“

Vesničtí hoši sklopili oči. Někteří se rozpačitě usmívali, někteří kopali patou do trávy, ten, co vyhazoval, otevřel ruce a nechal míč sklouznouti na zem.

„Čí je to míč?“ zeptal se Honza.

„Můj!“ vykřikl městský hoch. Vykřikl to nějak ostřeji a zároveň skočil k míči a sevřel jej pod pravou paži jako na ochranu.

„My bychom si chtěli zahrát,“ řekl Honza. „Vezměte nás do hry!“

Nastala chvíle ticha. Hoši se po očku koukli na kamaráda z města. Stál tu bled a vztyčen a díval se Klabzubovi do očí. Po chvílce mlčení nabral dechu a řekl křečovitým hlasem:

„To nejde. My s vámi nemůžeme hrát.“

„A proč ne? Bojíte se porážky? My se rozdělíme.“

„Porážka by nebyla žádnou hanbou. Ale my s vámi nemůžeme hrát.“

„Ale řekni nám – proč?“

„Tak. Proto.“

„To není odpověď. Musí říci důvod. Proč?“

„Protože jste profesionálové!“

„Cože?“

„Ano, vy jste profesionálové, a proto s vámi nemůžeme hrát. My hrajeme pro čest a vy hrajete pro peníze. Já s vámi nechci nic mít.“

Klabzubové se užasle podívali na sebe a pak na chlapce. Tohle jim ještě nikdo neřekl! Mladší z nich zrudli zlostí a chtěli na kluka skočit, ale Honza je zarazil. Fakt byl ten, že Klabzubové o téhle věci nikdy nepřemýšleli. Ani je nenapadlo starati se o peníze. Když dorůstali, naučil je tatík hrát kopanou a oni hráli, jak je tomu naučil. A protože hra byla jejich vášní, hráli kde s kým, kam je otec přivedl, a neměli jiné myšlenky než zvítězit. Vyhrát nad sokem, to bylo přece jádro vši hry; a vyhrát poctivě a bez hrubosti, to byla radost klabzubovské hry. Co s tím měly co dělat peníze? Nikdy o tom s otcem nemluvili, nikdo jim to taky nikdy nevyčetl. Až tenhle pihovatý kluk s vyhrnutou nohavicí, křečovitě chránící svůj míč a zřejmě připravený, že se bude raději rvát, než aby ustoupil ve svém cítění.

Honza Klabzuba, kapitán neporazitelných Klabzubů, byl zmaten. Něco bylo v hochově přízvuku, co mu dávalo za pravdu, ale Honza se v tu chvíli nemohl domyslet pravé podstaty věci. Všechny jeho představy byly zvráceny jedinou větou: My hrajeme pro čest a vy hrajete pro peníze. Je to pravda nebo to není pravda? Jeho cit se tomu vzpíral. Nikdy nepadl do jeho jedenáctky ani stín touhy po penězích, oni sami hráli vždycky jen o čest, ale vzpomněl-li si na tisícovky v tátově zásuvce, bál se, že by se sotva mohl hájiti.

TEXT 2

Jan Hnízdl, Jiří Šavlík – O fotbalové kráse a byznysu, MF DNES 2. 7. 2004, str. A/6.

Spanilá jízda našich fotbalistů na evropském šampionátu všechny okouzila. Zahraniční komentáře si všímají nejen skvělých sportovních výkonů, pro fyzickou krásu hráčů se hovoří dokonce o českém „sexy“ týmu. A ceny hráčů strmě stoupají.

Rosický je dnes k mání za pět set milionů korun, král střelců Milan Baroš dokonce za milionů sedm set. Současně se také dozvídáme, že tytéž hvězdy jsou v soustavné péči početného lékařského týmu a po náročných zápasech dostávají infuzi.

Infuze jako důkaz heroismu

V první chvíli jsme to vnímali jako důkaz jejich heroismu. Jako lékaře nás však samozřejmě napadla myšlenka: vždyť infuze jsou podávány pacientům, jejichž organismus není schopen vlastními silami a prostředky udržet v rovnováze životní pochody. Infuze je způsob léčení vážných zdravotních poruch. Je to snad případ našich fotbalistů? Čeho jsme to vlastně svědky?

(...)

V dobových dokumentech první poloviny minulého století byl vždy sportovec (anglicky sportsman) člověkem příkladné životosprávy, psychické i fyzické kondice a ušlechtilého charakteru. Sport byl činností, jež z těchto vlastností vycházela, a byl tak i modelem zápolení, které je poctivé a čestné.

Byznys s čímkoliv

Dnes je sport legitimní formou showbyznysu, ze sportsmana se stal showman. Fotbalisté již nehovoří o tom, že bojovali o vítězství poctivě a čestně, ale „divákům se hra musela líbit, hrajeme přeci pro ně“.

I pravidla sportu se mění. Faul (z anglického foul = chyba, zákrok proti pravidlům, ale také hnusný, odporný, ošklivý) bývá komentátory označován za „technický“, práce s míčem i tahání za dres patří k herní technice.

Ve sportu už dávno nejde o kultivaci lidského chování, harmonický rozvoj tělesných a duševních schopností člověka, nýbrž o atraktivní podívanou. Jeho rozhodující váhu má na peníze převoditelný potenciál. V takto pojímaném sportbyznysu jsou harmonie a rovnováha směšnou naivitou. Infuze podávané našim hráčům po náročných zápasech, které mají napravovat zničující účinky vrcholového sportu, ke sportbyznysu nutně patří.

Rozdíl mezi legitimním a nelegitimním byznysem je sotva postřehnutelný, podobně jako rozdíl mezi olympijskými hrami a zápolením gladiátorů. Gladiátor, který prohrál, byl zabit nebo živý předhozen lvům. V naší civilizaci poražené mužstvo může volně odejít ze stadionu. Ale pozor, tady už věc berou do rukou rozrušení fanatici a další vývoj pravidel se jeví jako nejistý.

Jenže ten fotbal je opravdu krásný a ti chlápci ho hrají opravdu dobře a je samozřejmé, že je obdivujeme! Dokonce jim věříme, že jsou sportsmeni každým coulem.

- 1 Porovnejte, v čem se shodují a v čem se liší názory a pohledy na fotbal v úryvku z knihy E. Basse a v článku O fotbalové kráse a byznysu.

(200-250 slov)

[20]

- 2 Napište dopis do novin nebo do časopisu, v němž vyložíte, proč byste se chtěli, nebo naopak nechtěli stát sportovcem či sportovkyní v současném světě.

(200 slov)

[20]

TEXT 3

USNESENÍ

Podle paragrafu 159a/4 trestního řádu Policie České republiky odkládá věc trestného činu krádeže podle paragrafu 247/1a, b trestního zákona a poškozování cizí věci podle paragrafu 257/1 trestního zákona.

Dne 28.1.2004 v době od 17.05 hodin – 17.15 hodin v katastrálním území Hradec Králové provedl neznámý pachatel vloupání do osobního vozidla Peugeot 307, které bylo zaparkované na parkovišti před firmou Agrotrend, a to tak, že nezjištěným předmětem rozbil okno u pravých zadních dveří. Po tomto neznámý pachatel z vozidla odcizil služební kabelu hnědé barvy v hodnotě přibližně 5 000,- Kč, telefonní seznam a různé písemnosti. Na vozidle vznikla škoda ve výši 20 000,- Kč.

Dne 29.1.2004 byl majitel poškozeného vozidla upozorněn telefonicky neznámou osobou, že obsah jeho odcizené kabely se nachází rozházen na poli nedaleko místa činu.

Na základě oznámení, výpovědi poškozeného, ohledáním místa činu, prvotního šetření bylo orgány Policie ČR prováděno šetření k výše uvedenému trestnému činu.

Bylo provedeno šetření v místě spáchání trestného činu a jeho okolí, k věci podaly vysvětlení podezřelé osoby. Po pachatelí bylo vyhlášeno pátrání.

- 3 Přečtěte si pečlivě policejní protokol o vykradení automobilu. Nechte se jím inspirovat a napište působivé a emotivní **vyprávění**, jak se celá událost podle vás odehrála. Vypravěčem bude majitel poškozeného a vyloupeného vozidla, který bude vše vyprávět ze svého úhlu pohledu tak, jak celou událost zažil. Do vypravování zakomponujte informace ze zadaného textu.

(150-200 slov)
[20]